

Ak, hvor forandret

Det er ikke mange steder i Aaby og Åbyhøj, man virkelig kan ty til dette udbrud. Tværtimod er Aaby sogn blevet forskånet for de helt store nedrivninger. En af de større var i 1960'erne, da HB Comus, nu Kvickly, byggede varehus. Også Åby kommunale Værker på den anden side af Silkeborgvej har lidt den kranke skæbne at måtte ende som murbrokker, og en overgang var der fare for, at hele sydsiden af Silkeborgvej skulle væltes til fordel for en 4-sporet gennemfartsvej. Planerne blev heldigvis skrinlagte.

(Foto: Aaby-Aabyhøj Lokalhistoriske Arkiv).

AABY-AABYHØJ

LOKALHISTORISKE FORENING

KALENDER 2000

*Den voldsomme udvikling, som i løbet af godt hundrede år har mangedoblet
beboertallet i Aaby Sogn, fra omkring 350 til i dag mere end ti tusinde,
har naturligt medført store ændringer i sognets ydre.
Heldigvis kan vi glæde os over, at adskillige bygninger fra århundredskiftet
eller før fortsat er bevaret i næsten uændret skikkelse,
hvilket er noget enestående for en Århusforstad.
Men mangt og meget er ændret eller helt forsvundet for at give plads til det ny.*

*Her ved årtusindets udløb vil vi derfor vie vor kalender for året 2000
til temaet »Forsvundne bygninger«, idet vi håber, emnet vil interessere
både gamle åbyhøjere og vore ny og nyere byfæller.*

*Som tidligere kan vi glæde os over velvillighed fra Aabyhøj Boligforening,
Aabyhøj Handelsstandsforening og Gissel Møbler.
Hjertelig tak!*

*En stor tak også til de mange, der trofast viser os velvilje
og påtager sig ulejligheden med at sælge
Aaby-Aabyhøj Lokalhistoriske Forenings kalender:
Frisør Jens, Pølsevognen på Torvet, Den Danske Bank, Unibank,
Arbejdernes Landsbank, tobaksafdelingen i Kvickly, Slagter Fisker ApS,
Deres Service Butik, Åby Bibliotek og Aabyhøj Døgnkiosk.
Vi glæder os over deres indsats.*

Billedet viser Aaby

som landsbyen tog sig ud, set fra nord ved århundredskiftet. Gårdene til venstre for kirken er forlængst forsvundet, ofre for en uundgåelig udvikling. Broen fører over Gåsemadegrøften, der omkring Anden Verdenskrigs udbrud blev lagt i rør i forbindelse med etableringen af det nu nedlagte rensningsanlæg nær Frichs Fabrikker.

(Foto: Aaby-Aabyhøj Lokallistoriske Arkiv).

Januar 2000

UGE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
52						1	2
1	3	4	5	6	7	8	9
2	10	11	12	13	14	15	16
3	17	18	19	20	21	22	23
4	24	25	26	27	28	29	30
5	31						

1. Nytår
6. Hellig 3 Konger

Åbyhøj Mølle

opførtes i 1866 og var gennem næsten et hundrede år Åbyhøjs vartegn, fra 1945 sammen med den nyopførte Aabyhøj Kirke. Skønt vingeløs på det sidste var møllen i drift til udgangen af 1962, og i februar året efter blev den revet ned for at give plads til Caravanparken. På hjørnet af Silkeborgvej og Carit Etlarsvej, hvor møllen stod, finder vi i dag Profil Køkkencenter og Aldi Marked. (Billedet er fra selve nedrivningen og findes i Lokalthistorisk Samling i Mølleparken).

Februar 2000

UGE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORS DAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
5		1	2	3	4	5	6
6	7	8	9	10	11	12	13
7	14	15	16	17	18	19	20
8	21	22	23	24	25	26	27
9	28	29					

Aabylund

På hjørnet af Åbyvej og Rønneallé, lå i sin tid gården Aabylund, der ophørte som landbrug allerede først i 1900-tallet. Da blev dens jorder udstykket til bolig- og industriformål. Billedet, som er taget i 1912, viser gårdens hovedbygning. Den blev umiddelbart derefter fjernet og erstattet af den fornemme toetages villa, som i dag pryder stedet.

(Foto: Aaby-Aabyhøj Lokallistoriske Arkiv).

Marts 2000

UGE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
9			1	2	3	4	5
10	6	7	8	9	10	11	12
11	13	14	15	16	17	18	19
12	20	21	22	23	24	25	26
13	27	28	29	30	31		

Lektor Strøms hus

lå Silkeborgvej 262, men er nedrevet efter en brand. Vincens Riber Strøm (1864-1944) var lektor og bibliotekar ved Odense Katedralskole 1919-35. Han er formentlig flyttet til Åbyhøj som pensionist. Hans datter hed Agnete Friis Kjær, gift med købmand Kjær, der havde forretning på hjørnet af Haslevej og Silkeborgvej. Lektor Strøm var ud af en lærd slægt fra Fyn. Faderen hed Vincens Strøm (1818-1899) og var naturforsker og lærer ved Odense Katedralskole. Han skrev en børnebog, der hedder »Herr Stankelbens mærkværdige Rejser og Eventyr til Lands og til Vands«. Slægten tæller også en norsk forfatterinde, Hanna Winsnes f. Strøm (1789 - 1872). Foto fra 1943 med Agnete Kjær på verandaen og lektor Strøm på bænken. (Foto: Aaby-Aabyhøj Lokallhistoriske Arkiv).

April 2000

UGE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORS DAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
13						1	2
14	3	4	5	6	7	8	9
15	10	11	12	13	14	15	16
16	17	18	19	20	21	22	23
17	24	25	26	27	28	29	30

16. Palmesøndag
16. Dr. Margrethe II
20. Skærtorsdag
21. Langfredag
23. Påskedag
24. 2. Påskedag
28. Dr. Ingrid

Grøntforsyningen til Århus

*blev i mange år klaret fra blandt andet Åbyhøjs mange gartnerier. Billedet viser Chr. P. Sørensens gartneri ved Silkeborgvej, på grænsen til Århus kommune. Virksomheden, som her er fotograferet omkring 1908, blev i 1909 købt af Kai Schierup. Gartneriets stuehus ses til venstre, og i baggrunden har vi de ret nybyggede huse på Birkeallé, og Bakkeallé. Virksomheden blev nedlagt i midten af halvtredserne, da Aabyhøj Boligforening byggede Birkeparken.
(Foto: Lokalthistorisk Samling i Mølleparken).*

Maj 2000

UGE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
18	1	2	3	4	5	6	7
19	8	9	10	11	12	13	14
20	15	16	17	18	19	20	21
21	22	23	24	25	26	27	28
22	29	30	31				

19. Bededag
26. Kronprins Frederik

På Kærvej 20 i Gammel Aaby

boede i mere end tredive år familien Søndborg. Huset på billedet blev erhvervet i 1930 for et beløb af 3500 kroner og med 50 kroner i udbetaling. Gennem årene boede her elleve personer; Jens Christian Søndborg, hans hustru Mette, syv børn, et fosterbarn samt bedstefaderen, Søren Vestergaard. Hertil kom så mange dyr, at man i folkemunde kaldte stedet for Aabys zoologiske have.

(Foto: Aaby-Aabyhøj Lokallistoriske Arkiv).

Juni 2000

- 1. Kristi himmelfart
- 5. Grundlovsdag
- 7. Prins Joakim
- 11. Pinsedag
- 11. Prins Henrik
- 12. 2. Pinsedag
- 15. Valdemarsdag
- 24. Skt. Hans dag

UGE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORS DAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
22				1	2	3	4
23	5	6	7	8	9	10	11
24	12	13	14	15	16	17	18
25	19	20	21	22	23	24	25
26	26	27	28	29	30		

Mariendal

blev udstykket fra Ståhøjgård i 1882 og købt af P. Sørensen, hvis enke fortsatte driften efter sin mands død. Siden overtoges gården af ægteparrets døtre, som boede på stedet, til kort før gården forsvandt. I 1959 blev der givet tilladelse til, at bygningerne måtte fjernes for at give plads til et halvt hundrede rækkehuse. Tanken var, at området skulle hedde Digtervænget, men det blev opgivet, og i dag ligger husene, dels på Haslevej, dels på Kamma Rahbeksvej og dels på Harald Kiddesvej.

(Foto i Aaby-Aabyhøj Lokallhistoriske Arkiv).

Juli 2000

UGE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORS DAG	FREDAG	LÖRDAG	SÖNDAG
26						1	2
27	3	4	5	6	7	8	9
28	10	11	12	13	14	15	16
29	17	18	19	20	21	22	23
30	24	25	26	27	28	29	30
31	31						

Da husrækken på Haslevej forsvandt

En af de mest gennemgribende saneringer i Åbyhøjs historie skete, da husrækken på vestsiden af Haslevej fra Silkeborgvej og næsten til Ludvig Feilbergsvej måtte forsvinde. Det skete i forbindelse med opførelsen af det ny HB Comus, nu Kvickly, som åbnede i 1967. Ved Silkeborgvej lå gartneriet Flora, der sammen med købmand Kjærs ejendom på hjørnet også måtte vige for udviklingen.
(Foto: Lokalhistoriske Samling i Mølleparken).

August 2000

UGE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
31		1	2	3	4	5	6
32	7	8	9	10	11	12	13
33	14	15	16	17	18	19	20
34	21	22	23	24	25	26	27
35	28	29	30	31			

Hjørnet af Silkeborgvej og Thorsvej

*har i årenes løb gennemgået store forandringer. Her lå fra 1902 et jern- og klokkestøberi, som til landsudstillingen i Århus i 1909 leverede den klokke, der i dag lyder fra Aaby Kirke. Siden etablerede Per Pedersen et renseri i bygningerne, som han ændrede til ukendelighed. I dag finder vi Alta Supermarked og Gissel Møbler på stedet.
(Foto i privateje).*

September 2000

UGE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORS DAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
35					1	2	3
36	4	5	6	7	8	9	10
37	11	12	13	14	15	16	17
38	18	19	20	21	22	23	24
39	25	26	27	28	29	30	

I tyverne

etablerede André Klinge sig med køreskole og lillebilforretning i Aabyhus på Silkeborgvej, indtil han i slutningen af 1930'erne flyttede sin virksomhed til Odinsvej. Under krigen fungerede bygningen som hestestald. Den blev fjernet først i halvtredserne, da tømrer Poul Jensen lod opføre den nuværende rødstensbygning, som i dag foruden privatboliger også rummer plads til tandlæge og postvæsen.
 (Foto i Aaby-Aabyhøj Lokalhistoriske Arkiv).

Oktober 2000

UGE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SONDAG
39							1
40	2	3	4	5	6	7	8
41	9	10	11	12	13	14	15
42	16	17	18	19	20	21	22
43	23	24	25	26	27	28	29
44	30	31					

Aaby Vestergaard

blev udflyttet fra Aaby, da jernbanen mellem Århus og Randers åbnede i 1863.

Gården, som var i drift indtil omkring 1960, havde forskellige ejere, sidst Århus kommune, men senere blev dens arealer hjemsted for blandt andet belysningsfirmaet a/s Louis Poulsen og Co, og på de tidligere marker ligger nu adskillige veldrevne virksomheder samt Det Danske Brandværnsmuseum. Billedet stammer fra 1964.

(Foto i Lokalthistorisk Samling i Mølleparken og gengivet med velvillig tilladelse af pressefotograf Ib Rahbæk Clausen).

November 2000

UGE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
44			1	2	3	4	5
45	6	7	8	9	10	11	12
46	13	14	15	16	17	18	19
47	20	21	22	23	24	25	26
48	27	28	29	30			

Aaby Kirke

hører lykkeligvis ikke til de bygninger, der er forsvundet, men den afløste i 1872 den romanske bygning, som prydede vores kalender for 1998. Hundrede år senere blev kirkerummet gennemgribende moderniseret. Farverne er komponerede af John Sparre Kristensen, som vil vise opstandelsens lys gennem sit valg af farver til loftsbrædderne. Billedet stammer fra århundredskiftet. Altartavlen, som nu findes i ligkapellet, er malet af A. Fritz. (Foto: Aaby-Aabyhøj Lokalhistoriske Arkiv).

December 2000

UGE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
48					1	2	3
49	4	5	6	7	8	9	10
50	11	12	13	14	15	16	17
51	18	19	20	21	22	23	24
52	25	26	27	28	29	30	31

25. Juledag
26. 2. Juledag

Aaby-Aabyhøj Lokalhistoriske Forening

Den lille jubilæumsreception, vi indbød til i oktober sidste år, samlede over hundrede deltagere. Her takkede Emil Sundgaard for bestyrelsens indsats i den forløbne tid og udbragte et leve for foreningen. Børge Nielsen fra Brabrand holdt et muntert causeri om tilblivelsen af kommunens arkiver, og med et glimt i øjet fortalte han om modsætninger i ældre tid mellem Brabrand og Åbyhøj, hvor det kunne dreje sig om både fagforeningsarbejde og fodbold. I dagens anledning modtog foreningen mange hilsener, telegrammer, billeder, chokolade og vin.

Også 1999 har budt på adskillige arrangementer. I januar samlede Gunner Nielsen godt 60 deltagere til sit foredrag: »Dreng i Åbyhøj i halvtredserne«, og også generalforsamlingen kunne notere flere end 60 interesserede. Denne aften sluttede med et foredrag om middelalderen af Niels Høyer.

Den årlige byvandring foregik efter flere opfordringer i Gammel Aaby med firs deltagere. Vi sluttede med fælles kaffebord i Korsagergården, hvor Lars Ulrik Rasmussen fortalte om stedet, som siden 1997 har huset godt et dusin psykisk handicappede.

Sensommerudflugten havde samlet et halvt hundrede mennesker. Målet var Vinderslev Kirke med de monumentale kalkmalerier og senere Blichermuseet i Thorning samt stenaldermuseet i Klosterlund. I Thorning benyttede mange lejligheden til at hilse på Mads Doss, hvis gravsten findes vest for kirken, og beundre kirkens ny altertavle, malet af Svend Havsteen-Mikkelsen.

»Udendørs« har vi holdt foredrag for Aaby Beboerforening, i De Beskyttede Boliger på Anker Jensensvej og for skoleelever på Gammelgårdskolen. Blandt arkivlederens småudstillinger nævner vi en montage om gasværkernes historie med hovedvægten lagt på Aaby og Hobro. Det sidste sted rummer i dag gasværksmuseet.

Foreningens årlige kontingent er fortsat 50,- kr. og for pensionister kun 25,-. Bestyrelsen tager gerne mod indmeldelser:

Formand: Niels Høyer, Kr. Koldsvej 68, tlf. 8625 7326

Kasserer: Louis Aabye, Holmstruphøjvej 161, tlf. 8624 1206

Sekretær: Holger E. Laursen, Tingvej 6, tlf. 8615 7313

Arkivleder: Niels Løgager Nielsen, Bragesvej 37, tlf. 8615 3688

Th. Fischer, Korsagervej 4, tlf. 8625 6069.

Arkivet er åbent hver torsdag mellem klokken 16 og 18, men herudover er alle velkomne til at henvende sig til arkivlederen eller et af bestyrelsens øvrige medlemmer.

Desværre er antallet af indleverede arkivalier gået tilbage de seneste år, hvilket er meget beklageligt. Vi vil derfor slå fast, at vi stadig gerne modtager breve af almen interesse, skøder, protokoller og billeder. De sidste også gerne af nyere dato.

Plejhjemmet på Thorsvej

*blev indviet i juni 1955 og havde en tid bindingsværkshuset i forgrunden som nabo. Her boede Søren Laursen, som tidligere drev et gartneri på Tousvej, det senere Belgrano, men siden arbejdede som kommunegartner. Hvor plejhjemmet nu breder sig, havde Laursen en frugtplantage, hvad enkelte træer foran hjemmet stadig minder om.
(Foto: Aaby-Aabyhøj Lokallistoriske Arkiv).*